

**Rīgas Stradiņa universitāte
Psiholoģijas laboratorija
Testu un aptauju reģistrs**

1. Instrumenta nosaukums latviešu valodā, autora vārds uzvārds, adaptācijas vai izveides gads:

Profesionālās dzīves kvalitātes skala, Circenis, K., 2013

2. Instrumenta nosaukums oriģinālvalodā (adaptētajam instrumentam), autora vārds uzvārds, izveides gads:

Professional Quality of Life Scale (PROQOL), Stamm, B. H., 2010

3. Īss instrumenta vispārīgs raksturojums(ko mēra, cik un kādas skalas un jautājumi, atbilžu sniegšanas forma, atslēga jeb atbilžu interpretācija u.c.):

Lai varētu uzsākt pētīt līdzjūtības noguruma izplatību praktizējošām māsām, bija nepieciešams veikt piemērota instrumenta tulkošanu un adaptāciju, process noritēja saskaņā ar vispārpieņemtajām testu adaptēšanas vadlīnijām. Profesionālās dzīves kvalitātes skala paredzēta, lai mērītu gandarījumu, ko cilvēks gūst veicot savu darbu labi, bezcerības sajūtu un grūtības saistībā ar savu darbu, kā arī ar darbu saistīto sekundāro stresu (Stamm, 2010). Tulkošanai un adaptēšanai tika izvēlēta Profesionālās dzīves kvalitātes skalas (Professional Quality Of Life Scale (PROQOL)) 5 versija, kuras autore ir Beta Stamma (Beth Hudnall Stamm) un līdzautori (Craig Higson-Smith, Amy C. Hudnall, Henry E. Stamm).

Skalu veido 30 jautājumi, uz kuriem respondents sniedz atbildi robežās no "nekad" (0) līdz "ļoti bieži" (5). Testam ir 3 apakšskalās: līdzjūtības gandarījuma apakšskala, izdegšanas apakšskala, sekundārā traumatiskā stresa (iepriekš lietotais nosaukums šai apakšskalai — līdzjūtības noguruma apakšskala) apakšskala.

Dotais instruments ir lietots vairāk nekā 200 publikācijās un vairāk nekā 130 disertācijās, kas saistītas ar līdzjūtības noguruma un sekundārā traumatiskā stresa problemātiku (Stamm, 2010).

Vairāk informācijas variet izlasīt Kristapa Circeņa promocijas darbā: https://www.rsu.lv/sites/default/files/dissertations/KCircenis_Disertacija.pdf kā arī pievienotajā rakstā.

Adaptācijas autors pievienojis rakstus par skalas adaptāciju un rezultātu apstrādi, lūdzam ar tiem iepazīties. Piebilde pie šiem rakstiem par rezultātu apstrādi: *"Nosūtu atslēgu – tur ir 3 apakšskalās. Otrā apakšskalā ir daži "apgrīestie" vērtējumi, kas jāpārkodē. Katras skalas balles skaita kopā, iegūst 3 rezultātus. Nosūtu rakstu latviski, par skalas adaptāciju, varēsiet to izmantot, lai salīdzinātu savus datus ar šiem.*

4. Informācija par instrumenta lietošanas noteikumiem:

Pēc 31.03.2021 mājaslapā https://proqol.org/ProQol_Test.html pieejamās informācijas, instruments ir brīvpieejas un brīvi izmantojams nekomerciālai pētniecībai.

Psiholoģijas laboratorijas Testu un aptauju reģistrā ir latviešu valodā adaptētā instrumenta versija. Lai to iegūtu lietošanai pētniecībā, jāraksta iesniegums Psiholoģijas laboratorijai (vairāk informācijas <https://www.rsu.lv/psihologijas-laboratorija/testu-aptauju-registrs>).

Vēršam uzmanību, ka instrumentu adaptācijas procesā, iespējams, ir veikti pārveidojumi, iespējama pantu (jautājumu) skaita nesakrītība vai neatbilstība, vai jebkuras citas izmaiņas. Nepieciešamības gadījumā salīdziniet adaptēto versiju ar oriģinālo instrumenta versiju. Jebkuras turpmākās izmaiņas ir jāsaskaņo ar instrumenta oriģināla autoriem.

Pirms instrumenta izmantošanas lūdzam pārliecināties, ka reālajā instrumenta izmantošanas brīdī, tas joprojām ir brīvpieejas instruments. Noteikumi var mainīties pēc tam, kad ir sagatavots šis apraksts. Izmantojot instrumentu, Jūs esat atbildīgs par autortiesību noteikumu ievērošanu. Ja konstatējat, kādas nesakrītības starp šo aprakstu un publiski pieejamo informāciju par instrumenta izmantošanu, lūdzam ziņojiet Testu un aptauju reģistra atbildīgajai kontaktpersonai.

5. Īsa pamatinformācija par adaptētā vai izveidotā instrumenta psihometriskajiem rādītājiem (piem. Kronbaha alfas koeficients) un/vai izlases raksturojums:

Pētījumā, aizpildot Profesionālās dzīves kvalitātes skalu, piedalījās 500 praktizējošas māsu, sievietes vecumā no 22 līdz 68 gadiem. Respondentu vidējais vecums bija $M=42,72$ ($SD=8,50$).

Lai pārbaudītu testa ticamību, kas raksturo testa skalu iekšējo saskaņotību tika aprēķināta Kronbaha alfa, aprēķinu rezultāti atspoguļoti tabulā. Jāatzīmē, ka visu apakšskalu Kronbaha alfas rādītāji ir pietiekoši augsti, kas liecina par testa skalu iekšējo saskaņotību.

Kronbaha alfas vērtības Profesionālās dzīves kvalitātes skalai

Apakšskalas nosaukums	Kronbaha alfa
Līdzjūtības gandarījuma apakšskala	0,88
Izdegšanas apakšskala	0,71
Sekundārā traumatiskā stresa apakšskala	0,74

Ar plašāku informāciju variet iepazīties Kristapa Circeņa promocijas darbā: https://www.rsu.lv/sites/default/files/dissertations/KCircenis_Disertacija.pdf
Papildus informācija aprakstam pievienota divos rakstos.

Informāciju, balstoties uz Kristapa Circeņa 2013. gada promocijas darbā "Praktizējošu māsu profesionālās dzīves kvalitātes psihosociālie aspekti un tos ietekmējošie faktori" sniegto informāciju sagatavoja L. Regzdiņa-Pelēķe 01.11.2020. Aprakstu papildināja Sintija Lielšvāgere-Endele 31.03.2020.

Ja Jums rodas jautājumi par šo aprakstu, interesē RSU adaptētie vai izveidotie instrumenti, to pieejamība, izmantošanas iespējas, kā arī rodas jebkuri jautājumi saistībā ar testu un aptauju reģistru, sazinieties ar Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgo kontaktpersonu. Kontaktinformāciju meklējiet reģistra mājas lapā: <https://www.rsu.lv/psihologijas-laboratorija/testu-aptauju-registrs>